

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
De jumătate 32 Lei
în America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

O întrebare cuminte.

— Întrebare la timpul său. — Ea n'are trebuință de răspuns, decât de faptă. — Prin carte la înălțare. —

Intr'o zi m'a oprit în drum un sătean. Avea ochi buni, cuviincioși. M'a rugat să-l iert că-mi turbură poate vre-o cale grabnică, dar are să-mi spună ceva. Mai mult o cerere, o vorbă de îndrumare, de „n'o fi cubănat”...

În clipa dintâi m'am gândit: ce-o fi vrând flacăra asta dela mine? Avocat nu sunt, iar el te pomenești că are vre-o pâră încurcată, vre-un proces fără capăt. Ori cine știe ce năcaz? Mă și gătiam să-l întreb: poate ai vrea să te îndrept la cineva pe care-l cauți aici în oraș și nu știi unde stă?

— Eu, domnule, nu caut un om anumit. N'am venit la oraș nici să fac mărturie pentru alții, nici să părăsc. M'a ferit Dumnezeu și de una și de alta. Nici doftor nu caut, că mă vezi citov și sănătos. Vreau însă un domn de-ai noștrii cu carte, unu' care să-mi poată da o povață, un sfat. Că uite ce-i: Eu sunt din satu cutare, doar' mă știi. Ori doar m'ai uitat? Nu se poate. Ți-aduci aminte când ai fost odată în comuna noastră cu „Asociația”, damniata și alți domnișori, la prelegeri populare: eu am spus poezia „Peneș Curcanul” în școală, la adunare. Mă știi acum? Bine.

Ei, vezi, de-atunci sunt mulți ani. A trecut războiul. M'am adonat și eu acasă de prin selea străinătăți. Acum sunt însurat. Am și copii. Sunt împăcat cu soarta, domnule, lăudat fie Tatăl din ceriu. Și sunt mândru și de acumpa noastră țară mare. M'am bătut și cu eu ungurii la Tisa. Am și decorație.

Ii bine, n'are ce zice. Însă vezi, sîrnat eu, domnule, că lipsește ceva ce era odată în comuna noastră, și acum nu-i... Înainte de bătaie eram toți din sat pe-o coardă, pe-un gând. De zicea popa o vorbă, era sfântă. De ne cheama dascălul la școală, la abecedare și la citiri de gazete, eram acolo, ea la poruncă. Aveam și bibliotecă. Și, Doamne,

cum ne legau pe noi celea optzeci de cărțicele cu câte ne cinstise „Asociația” ca să avem cu ce ne îndulci sufletul și cu ce ne spori nădejile de mai bine. Eram, satul tot, ca viăstarele răsărite dintr'o singură tulpină. Ne înfrățiam bag-seamă abecedarele celea, pocziile cetite din cărțile dela Asociație, vorba părintelui și învățăturile dascălului în școala de seara, la lumină de lampă...

Era un duh bun, înfrățitor, un duh de unire sufletească în sfaturile părintelui, în buchile domnului învățător, în cărțile bibliotecii. Așa a fost atunci, domnule...

Și m'am gândit eu, că astăzi, când ne rod toate lăcomiile, ne turbură politica și vorbele umflate, pe cari le macină vântul la toate răspântiile, n'am putea oare să coborim iarăși în comuna noastră duhul de bună înțelegere, de frăție și de unire, ce era atunci, când aveam școala de seara, învățătură la lampă din abecedare, aveam cărți multe în bibliotecă și, pentru câte-o poezie ca „Peneș Curcanul”, am fi priveghiat nopți dearândul, ascultându-o...

Ce zici, domnule? Că eu mi-am făcut socoteala de mult: am scormonit satul tot să dau de cărțicele bibliotecii noastre de dinainte de război. Dar nu le-am mai găsit. S'au răvășit și ele în paostea cea mare din zilele acelea. Și-i mare pagubă.

Acum vezi, domnule, nouă ne-ar trebui o altă bibliotecă... Și ne-ar trebui școală de seara, ne-ar trebui abecedare să se deștepte și bătrânii. Ne-ar trebui duhul cărții, al frăției, al bunei înțelegeri, al înălțării bugetelor și inimilor.

Ce zici, domnule? Oare această lecure sufletească n'am putea-o găsi iarăși în cărțile mnei bibliotecii, în școala de tineri și bătrâni, în seri lungi de iarnă petrecute cu folos, ea mai demult?

Cum stă lumea și țara.

In Parlament

au răsunit în vremea din urmă o mulțime de cuvântări, toate frumoase și pline de măiestrie, dar puține cu miez. Țara nu mult folos are din celea mai multe. Dureros e în deosebi când unii oratori numai de aceea își ridică glasul în Casa Țării ca să ponegrească pe cei ce nu stau pe aceeași laviță cu dânsii. Cutare deputat, ba chiar și ministru, ridicând în slavă partidul său, pe celealalte partide le face una cu țărâna... Și nu atât partidele, cât pe conducătorii lor. Nici la cărciumă nu se terfelesc oamenii așa unii pe alții, cum se întâmplă în parlament. Slabă treabă. Incolo, la începutul săptămânii s'a încheiat așa zisa *discuție la mesaj* (când parlamentul ia în dezbateră cuvântul cu care Regele a deschis sfatul) și acum trebuie să vie în dezbateră planurile de legi făgăduite de guvern. În Adunarea Deputaților s'a înfățișat mai întâi proiectul de lege pentru înființarea unui nou minister la domenii (moșile statului). Tot atunci Bugetul pe anul 1924, despre care vorbim la alt loc al gazetei.

Afară de parlament

politica se dăpână din șvonuri, din vești-povești, cât adevărate, cât sucite și răsucite. *Averescanii* din Ardeal încep a se mișca, lăudându-se că pot să ajungă iarăși la putere. Poetul Goga a coborât dela Ciucea la Cluj și a ținut în fața studenților o conferință despre „ideea națională”. Cu Partidul Național averescanii se învrăjesc tot mai tare, în schimb pare că ar avea ceva înțelesuri cu liberalii. Gazetele ungurești din Ardeal de-o vreme încoace scriu cu plecăciune despre averescanii; pe semne conducătorii politici ai ungurilor ar fi bucuroși să mai vie adată la putere generalul și oamenii săi din Ardeal.

Alte șvonuri se aud dela București: cică în curând d. Ionel Brătianu se va retrage din politică și ar lăsa în locul său pe fratele său d. Vintilă, care este astăzi ministru peste lada cu banii țării.

Mare vâlvă cu alegerile în Anglia.

De curând s'au făcut alegeri în Anglia și ele au arătat lucruri surprinzătoare: guvernul englezesc a ieșit înfrânt din ele; patru dintre miniștri n'au mai dobândit încrederea legătorilor și au rămas afară din parlament. Guvernul de până aci a fost al conservatorilor, adică al lorzilor celor vestiți, cari au avut în mână Anglia aproape de când țara; în contra lor s'au întărit prin aceste alegeri liberalii și muncitorii. Aceștia din urmă, liberalii și muncitorii, au împreună mai mulți aleși decât guvernul conservator și

asa acest guvern trebuie să cadă. Mare lucru acesta; să cadă în alegeri chiar guvernul care face alegerile... A și fost o luptă strașnică. Săptămâni de-a rândul Anglia a fost ca un furnicar întărit. Răsunau zilnic zeci de cuvântări aproape în fiecare oraș și sat. Intre cei aleși sunt și 9 — deputați — femei.

Alegerile din Anglia au mare răsunet în toată Europa, căci ieșind biruitori liberalii și muncitorii și politica externă a Angliei va suferi schimbări însemnate.

Vești din alte țări.

În *Grecia* lucrurile stau tot pe ascușiș. Cele două tabere, regalității și republicanii, duc luptă „care pe care”. În vremea din urmă par a se înmulți susținătorii regelui.

În *Mexico*, țară în America de mijloc, e revoluție. Guvernul de până aci a fost răsturnat. Se dau lupte.

La *Tiraspol* în granița Basarabiei se urmează sfatul de înțelegere între solii Rusiei și ai noștri, dorind Sovietele să încheie cu România un fel de contract pentru schimb de mărfuri și de roade economice.

Iarăși explozie la București.

Ai crede că e un blăstăm pe forturile (întăriturile militare) cari încing orașul București, atât de des se întâmplă explozii într'ânsele! Nici nu-i așa demult de când-a sburat în aer fortul Domnești și iată o nouă explozie...! La sfârșitul săptămânii trecute, dimineața pe la orele 7, detunături puternice au cutremurat părțile de oraș spre Bucureștii noi, vestind explozii mari în fortul Chitila. Detunăturile au ținut aproape un ceas, bătăind spaimă în oameni. Locuitorii din Bucureștii-Noi și-au părăsit mulți casele și au fugit la câmp de frică. Însă n'a pierit nici un om, nici dintre civili, nici dintre paznicii forturilor. A fost un mare noroc.

Cercetările spun că explozia ar fi provenită din nește fitile vechi (capse) cari s'au aprins dela sine. O fi așa, sau altfel, nu știm. Dar îți vine parcă să întrebi: Ce minunea lui Dumnezeu o fi cu forturile alea din jurul Bucureștilor, de sar în văzduh unul după altul?

Năcazul dascălilor din țara întreagă

Duminecă în 2 Decembrie dascălii români dela toate feliurile de școli din întreagă țara s'au adunat la București, pentruca să-și spună părerile și năcazurile și să hotărască, ce e de făcut.

Au hotărât să ceară dela guvern urcarea plății din 1916, înmulțindu-se cu 10, învățătorii dela sate să primească adecă 2200 lei lunar, cei dela orașe 3750 lei, profesorii dela licee 5550, iar profesorii universitari 10 mii de lei la lună. La caz, că nu li-s'ar da, vor merge la Majestatea Sa Regele și i-se vor plânge. Dacă nici așa nu vor apuca la creangă verde în o zi anumită nu vor mai merge la școală trei zile de-arândul. Și dacă nici aceasta n-ar ajuta se vor vedea siliți, să-și ia rămas bun dela școală pe vecie. — La mare năcaz trebe ca au ajuns aceste albine ale satelor și orașelor noastre, că s'au văzut siliți să aducă astfel de hotăriri.

Guvernul însă nici că vrea să audă de plângerile și amenințările dascălilor și spune că nu le poate înmulți plata. În forma aceasta însă școala românească va da înapoi, pentruca omului flămând pita-i în gând, nu școala.

Gazeta românească în Aiud. La 1 Decembrie a început să se tipărească la Aiud o gazetă săptămânală numită „Zorile”. E un nume frumos și cu înțeles: în orașul cu puternicie școli și fonduri ungurești se ivesc în sfârșit, pline de avânt, și zorile românismului! Vestirea lor e aceasta gazetă, iar ca temei au tinerele noastre școli românești cu profesorii lor, au atâția alți români cu carte, pe lângă multele officii județene, cari tot ale noastre sunt.

Indrumătorul gazetei e d. *Ovidiu Hulea*, cunoscutul poet și director de liceu. Ne bucurăm din inimă că Aiudul românesc a reușit să înalțe acest steag cu frumoasă menire, căruia îi dorim izbândă deplină!

Frați săteni, foala voastră e „UNIREA POPORULUI”

Grăunțe sufletești.

Păcatele împotriva poruncii a șaptea

sunt: furtul, răpirea, înșălăciunea, cămătăria, stricarea bunului străin, reținerea lucrurilor aflate ori împrumutate și neplătirea datoriilor.

Furtul este la noi cei mai obișnuit păcat, așa că începem a ne lua de gând de atâția hoți. Ceeace este mai dureros e, că avem mai mulți hoți îmbrăcați domnește decât țărânește și că numărul hoților se tot înmulțește din zi în zi. Hoți sunt și cei ce ascund lucrurile furate, precum și aceia cari cumpără astfel de lucruri.

Răpitor este cel ce ia cu puterea bunul altuia, așa cum au făcut hoții din sfânta evanghelie cu călătorul cel ce mergea din Ierusalim la Ierihon. Tot între răpitori trebuie să socotim și pe cerșitorii de cari nici cum nu te poți scăpa.

Înșălăciune fac aceia, cari pricinuesc pagube deaproapei prin violenție. Așadară înșălători sunt cei ce vând cu măsuri rele, ceice fac bani răi, ceice falsifică mâncările și beuturile, cei ce mută pietrele de hotar, cei ce-și aprind casele ori șurile pentruca să capete bani dela societățile de asigurare.

Despre cămătărie ni-se spune în cartea a doua a lui Moisa: „Iară de vei da împrumut argint fratelui celui sărac, carele este lângă tine, să nu-l silești, să nu-i pui cămătă asupra”. Cămătarul cu o mână îl scoate pe omul năcăjit din groapă, iar cu cealaltă îl afundă și mai tare. Cămătarii sunt ucigașii săracilor, pentruca le iau tot ce au, și astfel nu-i lasă să mai trăiască.

Strică bunul străin aceia, cari aprind, trec cu carăle peste arături și fânațe, strică pomii și arborii, mânjesc pereții și băncile, murdăresc hainele altora, aruncă cu pietri și cu lemne după poame, pescuiesc ori vânează unde n-au drept și altele.

Reținerea lucrurilor aflate ori împrumutate este furt în toată regula. Cât de frumos au lucrat frații lui Iosif, cari aflând

Foia „UNIRII POPORULUI”

Când am jucat teatru.

Insemnări din viața școlărilor Blajului.
(Urmare și sfârșit).

Dar totuș nu ne-am lăsat pe jos. Am luat cartea de teatru subsuoară și-am pornit-o atâ la popa Gherman din Buteni, peste deal. Tatăl lui Emil, adică al lui Pepelea, era om mai de lume nouă, făcuse doi ani de seminar la Șaguna în Sibiu și mai văzuse teatru, la Sași. Ne-a primit cu bunăvoință și ne-a stat însuși într'ajutor să găsim o șura bună, la un vecin de peste drum. Ba preuteasa sfinției sale, în jurul căreia se învârtea sprintenă o fetișcană ca de 16 anișori, s'a învoit cu toată inima ca domnișoara Ileana să ne fie... Mândică. Mamele sunt totdeauna bucuroase, să fie fetele lor împrejurate de tineri. Iar noi eram acum, vorba aia: „cu pufoșor pe sub botișor”. Ne mijiău mustațele. Și avem să ieșim în curând dascăli ori preoți cu viitor.

Cu una numai nu se prea împăca măicuța preoteasă: de ce era Emil al ei Pepelea și nu unul din ceilalți. Ne-a și spus-o, îndreptându-și privirile spre subsemanatul:

— Să fi dumneata Pepele, domnule Sandu, că n'oi face păcate să-mi dau fata după fratele ei.

— Păi, asta nu-i chiar cununie Doamnă preteasă, ci numai teatru. Domnișoara Ileana s'o mărita cu cine i-o plăcea, am răspuns noi.

Dar, vă zic zău în cruce, că uitându-mă mai cu luare aminte la scumpetea de copilă cu ochii mari și cu părul bălai, tare mi-a părut mie rău că nu mă alesesem Pepele...

Împăcată fiind și maica preoteasă, ne-am văzut de treabă. Am făcut cu mare râvnă pregătirile și în Dumineca viitoare știa satul tot, ba și împrejurimile, că în comuna Buteni se aranjază „producție de teatru, împreună cu dans”. Așa scrisesem în invitările pe cari le dusesse poșta pretutindeni din bună de vreme. Intre pregătiri n'au fost uitați nici patru lăutari, aduși dela oraș încă de Sâmbătă, cu căruța Părintelui. Când au văzut copiii satului gurduna în curtea popii Duminecă dimineața, nu i-ai mai fi putut alunga nici cu bolovani de pela garduri. Ba gata să nu aibă Părintele Gherman nici un credincios la liturghie, că se țineau și oamenii cei mari tot pe urmele noastre, în preajma șurii cu comedia.

În sfârșit a sosit și vremea producției. Era după masă pe la ora 3. Șura împodobită frumos, gema de lume. Frunțașii satului își luaseră „bulete” de intrare cu câte trei pițule. Tineretul ocupase marginile. Iar feciorașii și copiii se cățăraseră, ca privitori „fără plată”, pe unde apucaseră, încă din zorii zilei. Unii își găsiseră locuri în salcâmi de peste drum, de unde puteau vedea bine prin gura cea largă a șurii. Alții, vre-o cinci-șase, s'au opoșit chiar în șură, pe căpriori, deasupra publicului și a scenei. Și râdeau ca scoși din minți când au văzut că ne aninăm bărbi și mustațe. Ei ne

vedeau în ascunzătorile noastre de după covoare.

Mai pe urmă au intrat în șură oaspeții aleși, preoții și dascălii satelor vecinașe, cu familiile dumnealor. Apoi notarul satului și întreg consiliul comunal. Public, nu glumă.

Și s'a început comedia. „Ticornicul” de scenă a tras cortina, alcătuită din două măsărițe mari de lână. În fața privitorilor eram eu, Moș Arvinte. Imi făcusem o barbă mare din două caere sure și o pereche de mustațe cât un sucitor de tăitei. În spate aveam o zeche rea a părintelui, chipurile „antereu”, cum spune Alexandri.

În clipa dintâi a fost muțenie mare în șură... N'am văzut în fața mea decât ochi mari, neclintiți. Și guri căscate... Apoi cineva din fund a izbucnit în hohot de râs, zicând:

— Asta-i curat Jiguța, tatăl crășmarului din Copand, bată-l crucea! Jiguța, Jiguța...

— Da'i cu zechea popii, — adause un ținc de pe căpriori. — Și barba-i din caerele Rusandii!

— Ce Jiguța, măi prostule; tu nu pricepi, Dumnealui e nepotul popii din Ciuci, că l-am văzut când s'o îmbrăcat. Tacă-vă gura!

Însă lumea de unde să tacă? S'a făcut un hohot ș'o lărmalaie în șură, un râs, de credeai că se ridică în slavă satul tot. Ba s'au pus pe guitate și purceii de prin curte, ca la coada veacului. Lătrau și câinii de prin vecini. Găgăiau și găștele și Moș Arvinte nu putea scoate o vorbă din gură.

bani în sacii lor de bucate, i-au dat înapoi! La caz că nu știm, al cui e lucrul străin, să arătăm cazul deregătorilor.

Neplătirea datoriilor este tot furt. De aceea să ne ferim a face datorii ușuratece, iar dacă am ajunge să nu le putem plăti la vreme, să ne rugăm să ne mai îngăduie până vom face bani.

Toate acestea sunt păcate de moarte, dacă se face pagubă mai mare proprietarului. Sub pagubă mai mare este de a se înțelege atâta, cât îi trebuie pentruca să poată trăi o zi conform statului său.

Cel ce a făcut vre-o pagubă deaproape lui său, este dator să-l despăgubească. Aceasta o poate face prin mijlocirea preotului la care s'a spovedit. Chiar și acela care a cumpărat cu banii săi un lucru furat, neștiind, că este furat, e dator să-l dea înapoi proprietarului. Celce nu vrea să dea înapoi lucrul furat ori nu vrea să plătească paguba făcută, nu poate fi iertat de către Dumnezeu și prin urmare nu poate primi deslegare dela preotul. Unul ca acesta poate să verse râuri de lacrimi, poate umbra tot în coate și în gemunchi, poate să tot postească și să dea slujbe, pentruca până nu despăgubește pe deaproapele său, nu i-se iartă păcatul. S'ar putea însă întâmpla, ca un hoț să nu aibă de unde da înapoi. În cazul acesta este dator să se roage lui Dumnezeu pentru păgubaș și să îngăduiască înaintea lui Dumnezeu, că va plăti îndată ce-i va fi cu putință.

Cumpăna gospodăriei Statului.

Intr'un consiliu de miniștri, care s'a ținut de curând, a fost desbătut bugetul Statului pe 1924. Această socoteală spune, că lada țării în anul 1924 va avea de primit toate veniturile Statului, din dări, trenuri, pește, tutun, sare și altele, suma de *23 miliarde 900 milioane Lei*, iar de dat va avea să dea *22 miliarde 640 milioane Lei*. Adecă cu 1 miliard 260 milioane mai multe venite decât cheltuieli. Dar și această sumă se va cheltui, spun d-nii miniștri, tot pentru nevoi ale țării: spor de plăți la slujbașii mai năcăjiți.

A trebuit să facă primarul tăcere.

Reprezentanța înainta cu greu. La fiecare vorbă a lui Arvinte alte și alte strigăte din public. Și hohot.

— Uite, bată-l pustia, că s'gribură de frig în puterea verii. Și-i curg sudorile pe frunte.

Și așa era, însă rolul de Arvinte mă făcea să s'gribur și să strâng zechea în jurul meu ca'n geru' Bobotezii, că așa cerea piesa de teatru. Cu toată s'gribureala mi se deslipesa barba într'una de sudorile celea multe. Văzându-mi nechezul, un creștin mai bătrân îmi strigă cât de colo:

— Desbracă zechea domnișorule, că zău, uite și noi, murim de căldură. Iar dumneata te vaijeți de frig...

Nu l-am ascultat, firește. Ci mi-am spus rolul cum am putut. Dar departe n'am mai dus-o.

Când colo, după ce se isoălește zapisul și Arvinte se culcă fericit de târgul făcut, un drac de copil de pe căpriori se tot cuibărește la locul lui; pe semne-îl dureau coastele. Cum stam culcat pe pat îl vedeam bine cu ochiul drept, închis numai pe jumătate, să văd când vine Pepelea.

Pepelea bate la ușă, bate tare. Eu mă fac că dorm și mă întorc pe altă dungă. Nu mă mișc bine în așternut când... huzdup! — Îmi cade ceva 'n spate, lucru greu și tare. În strălăgerea unei clipe, m'am gândit:

— Trăzni-l-ar Dumnezeu pe Emil, adică

De prin sate.

1 Decembrie în Micăsasa.

Ziua de 1 Decembrie s'a serbat cu multă însuflețire și în comuna noastră. Încă de dimineață, din zori, flutura mândrul treicolor albastru-galben-roșu pe turnul bisericii, apoi au răsărit și altele, multe. La liturghie părintele ne-a spus că serbarea se va continua la școală și ne-a invitat să luăm parte cu toții, ceea ce cu drag am făcut.

În școală vrednicii învățători d. Iuliu Popa și soția sa d-na Elisevata n. Nyergeș au aranjat cu școlarii un program patriotic, frumos și înălțător. Eleva Maria Lazar a predat cu multă pricepere poezia „Ardealul”, apoi au urmat și alte puncte, cari de cari mai pline de simțiri românești. Programul l-a încheiat cuvântarea Părintelui nostru Dumitru Boariu, care ne-a arătat cum a fost odată și cum este acum. Ne-a purtat în vremile de dinainte de 1 Decembrie 1918, arătându-ne icoana lor tristă, apoi s'a coborât la ziua cea mare a adunării dela Alba Iulia, când, unindu-ne cu frații, am uitat toate suferințele trecutului. Ascultându-l pe Sfinția sa, ne-am înălțat și ne-am întărit.

Cinste conducătorilor satului nostru. Dumnezeu să le ajute să ne mai facă așa zi înălțătoare. — *Vasile Piștia I. Vasile.*

Dare asupra străinilor în America.

Americanii de-o vreme încoace nu prea sunt bucuroși de străini. Știm, sau am auzit, cu câtă greutate se poate cineva strecura în țara dolarilor. Câte vizite la poarta Americii, ce control și cât năcaz, până cobori din vapor pe uscat! Și mai știm și de legea care nu îngăduie să intre în Statele Unite decât un anumit număr de străini pe an. Când s'a umplut numărul, porțile se închid fără cruțare și minena nu mai poate trece dincolo.

Mai de curând vine vestea de peste apa cea mare, că în Statele Unite se pregătește acum o lege nouă, după care cetățenii americani vor fi ușurați de dări, adecă le vor fi scăzute dările de până aci, în schimb vor avea

pe „Pepelea”, să-l trăznească, că a greșit rolul și mi-a sărit în spate...

Dar n'apuc bine să mă întorc să-l sfădesc și aud în spatele meu un urlet ca de fiară sugrumată.

— Vai, vai! Săriți oameni buni, că mor!

— Ce drăcie o mai fi și asta, îmi zic, ținându-mă și eu de șele, că mă bătucise bine căzătura aluia din spatele mele.

Adică ce era? Năsdrașanul de copil de pe căpriori care se tot cuibărise la locul lui, îmi căzuse în spate.

N'au trecut nici două răsufări și satul tot era pe scenă. Abia m-am putut desface dintre mâni și fețe îngrozite.

— Vai moare copilul, moare copilul! Moare, moare.

Femeile piâneau și au ieșit la largul, îngrozite. Bărbații, cu primar, cu notar cu tot, luau copilul în brațe și-i pipăiau oasele.

— Comedieșii sunt de vină. Prindeți-i!

Ce să ne prindă? Că n'am așteptat să ne prindă, ci am sbughit-o toți pe fereastra surii, fără bărbi și fără muștate, cu Mădica cu tot. Și ne-am ascuns prin progadia bisericii, pe după cruci.

Satul s'a mai sbătut o vreme în șură și prin curte, apoi s'a liniștit. Copilul nici vorbă să moară. N'avea, de ce. Nici nasul nu i-se belise.

Teatrul nostru s'a dus însă dracului pomană și de data asta...

A. Melin

să plătească dare mai multă străinii, cei ce au căutat un strop de fericire în pământul banului. Noua lege va atinge în chip simțitor și pe frații noștri români aflați în America. Pare că americanii au ciudă, că apucă la chiag în țara lor și străinii. Măcar n'ar avea de ce fi ciudoși, că Doamne cu câtă trudă se câștigă în America banul, cu cât dor și cu cât aleam!

Știrile săptămânei.

Pentru luminarea poporului. A. Boeriu, preot Sacul român 90 lei. Miron Dascăl preot, Cetatea de baltă 100 lei, Dr. R. Mioc protopop 90 lei și Hârșan F. Glăjerie 10 lei. — Le mulțumim din inimă.

Târgurile. 17 Decembrie Alba Iulia, Praid. 18 Jibău, Huedin, Ormenișul de Câmpie, Sighetul Marmației. 19 Baia de Criș, Boroșsebes, Hășmașul Lăpușului. 20 Bălăușeri, Brad, Cehul-Silvaniei, Cernatul de jos, Ocna băi. 21 Agnita, Odorheiu, Șimleul Silvaniei. 22 Hălmaș.

Plățiți-vă dările. Dl. ministru Vintilă Brătianu, cel care e chivefnisitorul averilor bănești ale țării, a dat aspră poruncă tuturor perceptoriilor, ca începând cu ziua de 1 Ianuarie să incaseze pentru dările rămase în restanță de pe anii trecuți camătă de 9 la sută. Așadară nu rămâneți în restanță cu dările, pentruca păgubiți 9 lei de suta neplătită la vreme.

Și totuși e mai bine cum a mai fost. Cetitorii noștri își aduc aminte, cum guvernele venite la putere după al d-lui Vaida au început să unifice cu furca, adecă să introducă și în Ardeal datinele din Vechiul Regat, cari câte odată erau mai bune, de cele mai multe ori însă mai rele decât ale noastre.

Astfel în Ardeal funcționarii își primiau leafa regulat la întâia zi a fiecărei luni și și-o ridicau cu chitanță în regulă dela perceptoria cea mai apropiată. Și a fost bine așa. Iată însă, că îndată după căderea guvernului Vaida se dă o ordonanță, care poruncește ca funcționarii să-și ridice de aici înainte plățile cu „state de plată” numai prin perceptoria cea mai mare din județ dela funcționarul cel mai mare peste ei.

Urmarea a fost, că funcționarii nu-și primiau plățile cu lunile și prin urmare trebuiau să se tot imprumute.

Văzând în sfârșit dl ministru Vintilă Brătianu, că mai bine a fost mai înainte, a dat acum poruncă, ca începând cu 1 Ianuarie să se primească plățile după datina ardelenească. Așadară totuși e mai bine cum a mai fost.

Moartea generalului Herbay. Vineri în 30 Octombrie a murit la București în urma unui atac de inimă generalul Herbay. Fierciatutal a fost colonel în armata austro-ungară, iară în armata română a fost înaintat la gradul de general, dar a trecut iute la penzie. În mormântarea i-s'a făcut la Arad.

Funcționar de tren — hoț. În gara Feldioara-Răsboieni doi neguțatori din Târgu Murăș și-au uitat geanta, în care aveau 5 milioane de lei. Intrând în vagon și-au adus aminte de geantă și au alergat numai decât în gară să-și ia geanta, dar n'au mai aflat-o acolo. S'au dus deci la comisarul de poliție și s-au plâns. Acesta făcând cercetare a aflat geanta cu bani cu tot la un funcționar de tren, pe care l-a arestat.

Desvălirea monumentului ostașului român la Târgu-Murăș. Sâmbătă în 1 Decembrie s'a desvălit în piața orașului Târgu-Murăș monumentul ostașului român. S'au făcut serbări mari, arătându-se vrednicia ostașilor români, care au intrat înainte cu 5 ani mai întâi în capitala săcuimei, care este Târgu-Murăș.

Falșificatorii dela Iași, despre cari am scris în numărul trecut al gazetei noastre, n'au falșificat numai bani, ci au fabricat și diplome, adică hârtii despre școli isprăvite, dreptăți de-a cuprinde slujbe. Învățăturile sunt astăzi foarte scumpe și cine vrea să se aleagă domn, trebuie să cheltuiască mulți bani. Ce s'au gândit deci domnișorii dela Iași? Facem noi și diplome, și pe bani buni dăm ori cui. Inșă nu li-s'a sfetit treaba. Ei își așteaptă azi judecata.

Prăpădul din Japonia, când cu marele cutrămur de pământ, abia acum se vede cât a fost de mare. Morți au fost, dupăcum arată guvernul japonez, 99 mii 375, răniți 113 mii 71, iar alor 42 mii 890 li-s'a pierdut urma. Numărul tuturor nefericiților așadară este de 255 mii 336 oameni.

Griji de bani când umbliți prin târguri. Hoții din ziua de astăzi sunt foarte isteți și de multeori nici nu-ți fură banii pe sub aseuns, ci ți-i scot cu înșelăciunea. Așa a pățit un creștin de pe Târnavă, la târg la Mediaș, mai dăunăzi. Avea omul 3500 de lei și umbra să cumpere o vacă. În târg dă în vorbă c'un străin, îmbrăcat și el în haine țărănești, căruia îi spune tot ce are pe suflet. Străinul se îmbie el să-l ducă la o vită frumoasă și ieftină. Când colo, iată, nici nu se slobod bine spre târg și dau peste un portofel mare, înțoiat de hârtii. Străinul se pleacă și ia portofelul, dar se înțeleg să împartă frățeste cuprinsul lui. Bine. Dar nu fac cinci-șase pași, că răsar din mulțime doi domni și spun că ei au pierdut portofelul, deci să-l dea numai decât, că de nu se plâng la jandarmi. Ația cu portofelul, că ei n'au găsit nimic. Ba ați găsit, — dați măcar banii din el! Ce să dăm? — Măi oameni, nu vă faceți năcaz de unde nu aveți și dați banii, că nici n'au fost așa mulți, ia trei-patru mii de lei...

Ce s'a gândit Târnaveanul? Scoate banii lui din sân și le dă la domni 3500 câți avea, zicând: atăția au fost în portofel. Poștiți, și vedeți-vă de cale! A dat banii săi, gândindu-se că și-i va întoarce din portofelul găsit. Ba poate în acela să fie și mai mulți, că așa arăta de departe... „Domnii” au luat banii și s'au dus. Dar când a dat Târnaveanul să deschidă portofelul găsit, în el nu erau decât hârtii de gazetă împăturate frumos! Ba pe când a căutat să facă larmă nu mai era lângă el nici străinul în haine țărănești cu care se împrietini. Se făcuse și el „camfor”!

Explozia dela Sibiu. Pe câmpul de trageră al școalei de infanterie din Sibiu o granată n-a explodat la vreme. Atunci ofițerul Săndulescu s'a dus, însoțit de un elev al școalei militare, ca să caute, care poate fi pricina. Granată blăstămată a explodat însă tocmai în momentul acela, omorându-i pe amândoi.

Se văd ghiarale. Ua ziar de sara dela București face mare valvă în jurul falșificatorilor de bani din Iași și spune, că făptuitorii sunt niște oameni cu carte vestiți, cari aveau mare vază în țară. Când colo s'a aflat, că căpetenia falșificatorilor este un elev de liceu, care a rămas repetent, a înșălat pe tatăl său cu o mare sumă de bani și apoi în tovarășie cu câțiva alți elevi și un student a început să falșifice bani de 500 de lei. Iată cinc sunt acei oameni cu carte vestiți și cu mare vază în țară! Niște elevi răi, cari din nefericire sunt români. Să fie jidani, artăceca gazetele ovreiești, ori nici că i-ar băga în samă, așa însă, că sunt români, îi face vestiți și cu mare vază. — Ițiș, și-se văd ghiarale!

Așa să eitești ziare ovreiești, de cari băj-băie țara întreagă!

Alt director al închisorilor — hoț.

Nu ne vine a crede, dar este adevărat. Directorul închisorilor din Râmnicul Vălcii, Mateescu, precum și ajutorul său, grefierul Budișteanu, au fost aflați că trimiteau robii să lucre prin oraș și că furau din bucatele și legumele pe cari trebuiau să le pregătească de mâncarea robilor. Iți stă mintea-n loc și nu mai ști ce să grăiești.

Cât se plătește la medic în județul nostru. Dela 1 Iulie 1923 încoace, taxele onorariului medical în județul Alba de jos sunt următoarele:

O vizită acasă la doctor 40 lei; o vizită la locuința bolnavului (dacă-ți vine doctorul acasă) 60 lei; peste zece vizite acasă la bolnav 40 lei de fiecare; taxa consiliului medical (când vizita o fac doi-trei medici împreună) 200 lei.

Noaptea (dela 8 seara până la 8 dimineața) vizita se plătește cu taxa de două ori.

Vaccinare (ultoire) ori injecție 40 lei; injecție în vână la medic acasă 75 lei, la bolnav acasă 100 lei.

Certificat medical 60 lei; certificat pentru asigurări pe viață 100 lei; act medico-legal (visum-repertum) 100 lei.

Afară din oraș, la depărtări, se plătește doctorului de fiecare ceas 100 lei și trăsura.

Se scumpește tatunul și chibriturile? Direcția generală a Regiei Monopolurilor Statului (R. M. S.) a declarat, că cu toate știrile ce se aud pretutindeni, nu se scumpește nici tatunul nici chibriturile. Pe negustorii cari vând mai scump trebuie deci arătați jandarmeriei.

De altă parte toți neguțătorii din Blaj declară, că începând cu ziua de 1 Decembrie 1923 chibriturile s'au scumpit dela 75 bani la 1 leu cutia.

Cui să credem deci? Direcției R. M. S-ului, ori neguțătorilor. Sau doară e vorba numai de scumpirea chibriturilor?

Bogațiile noastre. În Șarmășel s'a dat de un nou și foarte bogat izvor de gaz metan. Iar în comuna Tigan s'au descoperit nouă și bogate izvoare de petrol.

Intr'adevăr, că nu mai este în lumea întreagă poate o țară cu atâtea bogații naturale ca România și cu toate acestea traiul se tot scumpește și locuitorii sufer mult, foarte mult. Leul s'a urcat, viața, în loc să se ieftinească, s'a scumpit.

Oare pentru ce toate acestea? Cine să fie cauza?

Poșta gazetei.

Am primit și chităm următoarele abonamente: D. R. Bonțariul de jos 64. I. G. Breb 64 lei. Răspunsul la cealaltă întrebare urmează. Să mai așteptați P. G. Șindrești 120 lei cu cari e achitat până la 30 Sept. 1924. T. Ș. Coroianmărtin. Achitat până la 31 Martie 1924.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Nr. 209.

execuțional 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar, aduc la cunoștință publică, în sensul legii, articolul XL din 1881 § 102 resp. XLI din 1908 §, 19, cumcă lucrurile următoare: *O măsura de noapte și un șifoner cu 2 uși*, cari în urma decisiului Nr. C 3017—1921 și 3017/9—1921, al judecăt. de ocol din Blaj s'au executat în comuna *Hususău*, în favorul executorului Sara Freundorfer, repr. prin avocatul Dr. Fried Ipsen și Dr. Ștef Saekely împotriva executorului locuitor din comuna *Hususău*, pentru încassarea capitalului de 100+200 lei — b., și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 500+2500 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitații, pe baza decisiului Nr. G 2048 și G 2047—1923 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 15 Decembrie 1923 la oarele 11 a. m. în comuna *Hususău* și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în sensul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Prețențiunea care e de încassat face 100+200 Lei — bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 1/VI, 1/VII și 1/VIII—1923, iar spesecele până acum stabilite de 399 Lei 50 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în sensul articolului LX din 1881 § 102. — Dat în Blaj, la 1 Decembrie 1923. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol. (94) 1—1.

Casă de vânzare.

Casa din Blaj, Str. Simion Bărnuțiu nr. 109, cu intravilan de peste o jumătate jug, se vinde din mână liberă. Informații la Redacția „Unirea Poporului”. (90) 3—3

„PATRIA”

bancă de credit, comerț și industrie în Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecă și cont curent, primește depuneri, mijlocește plățile cecurilor americane; are următoarele întreprinderi industriale și comerciale în Blaj:

„VULCAN”

fabrică de țiglă mare și mică și de cărămidă de tot felul, — cu întocmiri și aranjamente pentru fabricarea de obiecte ceramice.

„PLUGARUL”

depozit mare de cherestea, lemne de foc, construcțiuni și de tot felul de combustibile.

„CONSUM”

mare prăvălie de tot felul de negoate în angro și detail, cu bogate magazii de fer, coloniale, cereale, semințe ect.

Are

Filiale în TEIUȘ și ȘARMAȘ, ambele cu mare depozite de lemne și tot felul de materiale de construcție.